

ТЕОРИИ ЗА МЕЖДУНАРОДНИТЕ ОТНОШЕНИЯ

Конспект за изпит

№	Въпрос
1.	Теоретичните изследвания на международните отношения – предмет, категориален апарат, еволюция, интердисциплинарни връзки.
2.	Методология на теоретичните изследвания на международните отношения. Принос на главните дебати.
3.	Политически реализъм – анализ на шестте постулата.
4.	Развитие на класическия реализъм в нови направления – структурен реализъм, офанзивен реализъм, неокласически реализъм...
5.	Либерализъм – анализ на основните допускания.
6.	Неолиберализъм – аспекти на теоретичния дебат (исторически контекст, ключови автори и трудове, концептуални възгледи, критика); приложение.
7.	Теории за интеграцията – аспекти на теоретичния дебат (исторически контекст, ключови автори и трудове, концептуални възгледи, критика); приложение.
8.	Теория на общностите на сигурност (комуникационна теория) и теория на международните режими – аспекти на теоретичния дебат (исторически контекст, ключови автори и трудове, концептуални възгледи, критика); приложение.
9.	Марксизъм и постмарксистки изследвания – аспекти на теоретичния дебат (исторически контекст, ключови автори и трудове, концептуални възгледи, критика); приложение.
10.	Империализъм и постколониални изследвания – аспекти на теоретичния дебат (исторически контекст, ключови автори и трудове, концептуални възгледи, критика); приложение.
11.	Нормативизъм (Английската школа) – аспекти на теоретичния дебат (исторически контекст, ключови автори и трудове, концептуални възгледи, критика); приложение.
12.	Социален конструктивизъм – аспекти на теоретичния дебат (исторически контекст, ключови автори и трудове, концептуални възгледи, критика); приложение.
13.	Критическа теория – аспекти на теоретичния дебат (исторически контекст, ключови автори и трудове, концептуални възгледи, критика); приложение.
14.	Феминизъм и нови изследвания на пола – аспекти на теоретичния дебат (исторически контекст, ключови автори и трудове, концептуални възгледи, критика); приложение.

15.	Постструктурализъм и други пост-теории – аспекти на теоретичния дебат (исторически контекст, ключови автори и трудове, концептуални възгледи, критика); приложение.
16.	Държавата в международните отношения – проблемът за структурата и действащите лица. Анархия и йерархия – проблемът за реда в международните отношения. Теоретични и практични аспекти.
17.	Суверенитетът в международните отношения. Територия и граници – проблемът за пространството в международните отношения. Теоретични и практични аспекти.
18.	Силата в международните отношения – от баланс през преход към дифузия. Теоретични и практични аспекти.
19.	Международните организации – между структурни единици и мрежи. Теоретични и практични аспекти.
20.	Международните неправителствени организации – предприемачи на норми. Теоретични и практични аспекти.
21.	Индивидът в международните отношения – субективните фактори. Теоретични и практични аспекти.
22.	Външна политика и национален интерес. Теоретични и практични аспекти.
23.	Глобализация и глокализация. Глобално управление. Теоретични и етични проблеми на космополитизма.
24.	Интеграция. Форми на регионализъм. Теоретични и етични проблеми на комунитаризма.
25.	Национализъм. Мултикултурализъм. Теоретични и етични проблеми на миграцията в глобален и регионален контекст.
26.	Социална мобилизация и еманципация. Теоретични и етични проблеми на социалните движения в глобален и регионален контекст.
27.	Международни конфликти. Глобални кризи. Теоретични и практични проблеми на насилието.
28.	Хуманитарна интервенция. Теоретични и етични проблеми на намесата.
29.	Международна сигурност. Теоретични и практични проблеми на новите глобални заплахи.
30.	Малките страни в международните отношения – стратегия за ролята на България в глобалните и регионалните процеси.

Библиография

Основна:

1. Доуърти, Дж. Е. и Р. Пфалцграф (2004). *Теории за международните отношения*. Част 1-2. С: Атика.
2. Пантев, П. (2009). *Международните преговори в областта на сигурността*. С: Софи-Р.
3. Пантев, П., М. Кънева и кол. (2014). *Центрове на сила в международните отношения и проблемът за поляритета през XXI век*. С: УИ „Св. Климент Охридски“.
4. Рачев, В., В. Милина и кол. (2005). *Национална и международна сигурност*. С: Военно издателство.
5. Стефанов, Г. (2007). *Теория на международните отношения*. С: Сиела.
6. Brown, C. (2019). *Understanding International Relations* (5th Edition). London: Macmillan.
7. Burchill, S., A. Linklater & R. Devetak (2013). *Theories of International Relations*. (5th edition). London: Palgrave Macmillan.
8. Carlsnaes, W., T. Risse, & B. A. Simmons, eds. (2013). *Handbook of International Relations*. London: Sage.
9. Dunne, T., M. Kurki & S. Smith (2016). *International Relations Theories. Discipline and Diversity*. 4th Edition. Oxford: Oxford UP.

Научна периодика (по-голямата част от списанията са достъпни в университетски бази данни и в читални на специализирани библиотеки):

- ✓ сп. „Международни отношения“, сп. „Дипломация“;
- ✓ *International Affairs, World Politics, International Studies Quarterly, International Studies Perspectives, European Journal of International Relations, Millennium; Foreign Affairs;*
- ✓ *Die Internationale Politik, Die Zeitschrift für Internationale Beziehungen;*
- ✓ *Politique étrangère, Revue internationale et stratégique;*
- ✓ *Мировая экономика и международные отношения* и мн. др.

Допълнителна:

1. Acharya, A. (2007). The Emerging Regional Architecture of World Politics. *World Politics*, no. 59, pp. 629-652.
2. Axelrod, R. & R. O. Keohane. (1985). Achieving Cooperation under Anarchy: Strategies and Institutions. *World Politics*, vol. 38, no. 1, pp. 226-254.
3. Baldwin, D. A. (2016). Neoliberalism. In: *Power and International Relations. A Conceptual Approach*. Princeton: Princeton UP.
4. Bull, H. (1977). *The Anarchical Society*. NY: Columbia UP.
5. Buzan, B., O. Wæver & J. de Wilde. (1998). *Security. A New Framework for Analysis*. London: Lynne Rienner Publishers.
6. Carr, E. H. (1981). *The Twenty Years' Crisis, 1919-1939: An Introduction to the Study of International Relations*. NY: Palgrave.
7. Clark, I. (2007). *International Legitimacy and World Society*. Oxford: Oxford UP.
8. Deudney, D. & J. Ikenberry. (1999). The nature and sources of liberal international order. *Review of International Studies*, 25, pp.179–196.
9. Deutsch, K. W. (1957). *Political Community and North Atlantic Area. International Organization in the Light of Historical Experience*. Princeton: Princeton UP.
10. Doyle, M. (2011). *Liberal Peace. Selected Essays*. London: Routledge.
11. Enloe, C. (1989). *Bananas, Beaches and Bases: Making Feminist Sense of International Politics*. London: Pandora.
12. Galtung, J. (1996). *Peace by Peaceful Means. Peace and Conflict, Development and Civilization*. Oslo: International Peace Research Institute.
13. Giddens, A. (1995). *Contemporary Critique of Historical Materialism*. Stanford: Stanford UP.
14. Haas, E. B. (1958). *The Uniting of Europe: Political, Social, and Economic Forces, 1950-1957*. Stanford: Stanford UP.
15. Held, D. (2010). *Cosmopolitanism: Ideals and Realities*. Cambridge: Polity Press
16. Holzgrefe, J. L. & R. O. Keohane, eds. (2003). *Humanitarian Intervention. Ethical, Legal, and Political Dilemmas*. Cambridge: Cambridge UP.
17. Jervis, R. (1976). *Perception and Misperception in International Politics: New Edition*. Center for International Affairs: Harvard University.
18. Katzenstein, P. J., ed. (1996). *The Culture of National Security: Norms and Identity in World Politics*. NY: Columbia UP.
19. Keohane, R. O. & J. S. Nye, Jr. (2001). *Power and Interdependence in the Information Age*. London: Longman.
20. Krasner, S. D. (1999). *Sovereignty. Organized Hypocrisy*. Princeton: Princeton UP.
21. Mearsheimer, J. J. (2001). *The Tragedy of Great Power Politics*. NY: W. W. Norton & Company.
22. Mitrany, D. (1965). The Prospect of Integration: Federal or Functional. *Journal of Common Market Studies*, vol. 4, no. 2, pp. 119-149

23. Moravcsik, A. (1997): Taking Preferences Seriously: A Liberal Theory of International Politics. *International Organization*, vol. 51, no. 4, pp. 513-553.
24. Morgenthau, H. J. (1954). *Politics Among Nations*, 2nd edn. Chicago, Ill.: University of Chicago Press.
25. Nye, J. S., Jr. (2011). *The Future of Power*. NY: Public Affairs.
26. Onuf, N. G. (1989). *World of Our Making. Rules and Rule in Social Theory and International Relations*. London: Routledge.
27. Risse, T., S. C. Ropp & K. Sikkink (1999). *The Power of Human Rights. International Norms and Domestic Change*. Cambridge: Cambridge UP.
28. Rose, G. (1998). Neoclassical Realism and Theories of Foreign Policy. *World Politics*, 51, pp. 144-172.
29. Rosenau, J. R., E.-O. Czempiel, S. Smith, eds. (1997). *Governance Without Government: Order and Change in World Politics*. Cambridge: Cambridge UP.
30. Steinmetz, R. & A. Wivel, eds. (2010). *Small States in Europe: Challenges and Opportunities*. Farnham: Ashgate Publishing.
31. Walker, R. B. J., (1993). *Inside/Outside: International Relations as Political Theory*. Cambridge: Cambridge UP.
32. Walt, S. M. (2005). *Taming American Power. The Global Response to U. S. Primacy*. NY: W. W. Norton & Company.
33. Waltz, K. N. (1979). *Theory of International Politics*. Long Grove: Waveland Press.
34. Wendt, A. (1999). *Social Theory of International Politics*. Cambridge: Cambridge UP.
35. Wyn Jones, R., ed. (2001). *Critical Theory and World Politics*. Boulder, Colo.: Lynne Rienner.
36. Young, O. (1982). Regime Dynamics: The Rise and Fall of International Regimes. *International Organization*, vol. 36, no. 2, pp. 277-297.

Дата: 01.09.2020.

Съставила: д-р Мира Кънева